

Wat was het stil, he

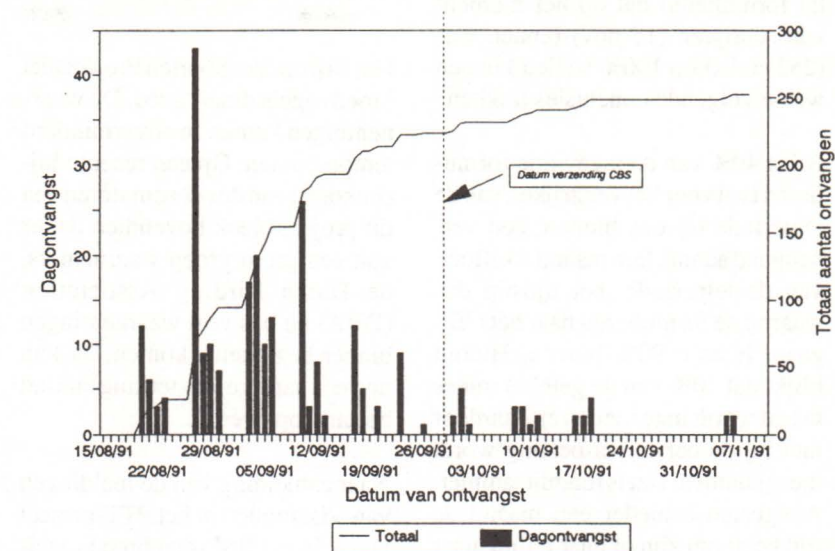
Met de telling van augustus 1991 is weer een nieuw PTT-seizoen van start gegaan. Voor Ward Hagemeijer, de nieuwe coördinator niet-broedvogeltellingen, was het de eerste PTT-telling die hij niet (alleen) als waarnemer meemaakte maar als "bureau-chef". Hieronder geeft hij wat indrukken en enige behartenswaardige adviezen.

Augustus 1991 was de afsluiting van een droge zomer en een voor veel vogels moeilijk voorjaar. Het was gedurende de telperiode op een voor niet iedereen aangename wijze warm. Het waren van die drukkende stille dagen waarop het vogelleven verstomd lijkt te zijn: in het bos is alleen een enkel piepje te horen en het open veld ligt er schijnbaar verlaten bij. Niet verwonderlijk dus dat de algemene indruk die van de telling bleef hangen was: niet veel gezien. Mager beschreven formulieren waren kenmerkend, en menigeen stortte zijn hart uit in de kantlijnen. In deze stukjes proza kwam duidelijk naar voren dat het blijkaar overall wel héél stiltejes geweest was. Op veel formulieren was tevens een landschappelijke noodkreet te vinden in de trant van: "weiland of boomgaard veranderd in maisakker".

Tabel 1 geeft een indruk van wat er zoal van het gewone soortenfront te melden is. Daarnaast zijn er natuurlijk ook weer bijzonderheden gezien. Grote- en Kleine Zilverreiger (4 resp.

Tabel 1. Aantallen van enkele soorten (tussen haakjes aantal routes). Totaal aantal verwerkte routes 229.

Blauwe Reiger	1451 (190)
Bruine Kiekendief	258 (71)
Boomvalk	79 (53)
Kievit	71.352 (160)
Oeverloper	191 (48)
Visdief	5127 (71)
Houtduif	11.414 (228)
Tortelduif	211 (48)
Boerenzwaluw	15.544 (206)
Gele Kwikstaart	450 (64)
Kleine Kalkoen	247 (51)
Tijftjaf	663 (122)
Grauwe Vliegenvanger	187 (43)
Spreeuw	84.482 (200)
Kruisbek	18 (4)

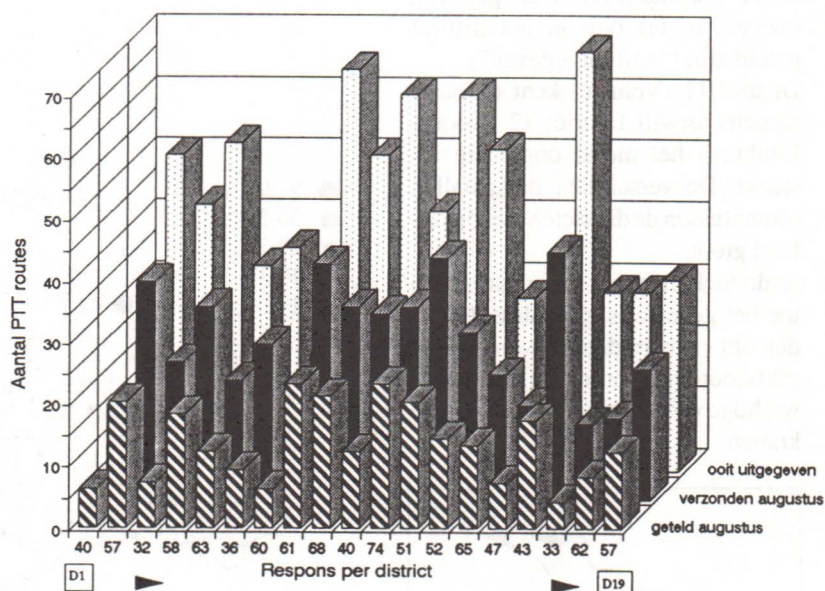
Figuur 1. Respons PTT-telling augustus 1991; aantal formulieren per dag bij SOVON ingekomen.

3 exemplaren), Visarend (4), Kleine Jager (4), Reuzensterne (10) en Grauwe Gors (6) behoren tot dit rijtje. Helaas kunnen we dit keer geen kaartjes presenteren van wat gewonere soorten. Dit werd traditioneel op het SOVON-kantoor met de hand bijgehouden, wat natuurlijk het nodige werk betekende. Een poging om kaartjes aangeleverd te krijgen via een voorlopig computerbestand van het CBS is helaas mislukt. Voor de novembertelling betekent dit ver-

moedelijk terug naar het tijdperk van het handmatige turven?

Wel zijn we in de gelegenheid geweest om de organisatorische kant van de zaken eens door te lichten. Dit lijkt niet zo interessant maar levert wel degelijk belangrijke informatie op voor een betere organisatie van de tellingen.

Als eerste is van de augustustelling bijgehouden wanneer de formulieren op het bureau zijn binnengeko-

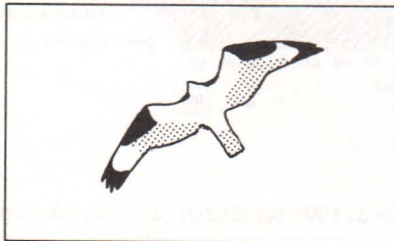

Figuur 2. Respons PTT-telling augustus 1991 per district (uitleg in tekst op volgende pagina).

men (figuur 1). Wanneer we het aantal formulieren dat op het moment van schrijven (15 nov) binnen was (252 stuks) op 100% stellen kunnen we de volgende conclusies trekken.

Bijna 40% van de ingevulde formulieren is al voor het verstrijken van de telperiode bij ons binnen, een verheugend aantal. Een maand na afloop van de telperiode, het tijdstip dus waarop de formulieren naar het CBS gaan, is zo'n 90% binnen. Hieruit blijkt dat 10% van de getelde routes te laat wordt ingezonden en daardoor niet bij de eerste vertoetsing wordt meegenomen. Dat is ronduit jammer. Aangezien eenieder een maand de tijd heeft om zijn of haar telling naar SOVON op te sturen, is een dergelijke vertraging ook niet nodig. Neemt allen een voorbeeld aan die snelle 40%! Op die manier bent u er zeker van dat uw telling ook in de eerste rapportage verwerkt wordt.

Als tweede kan iets worden gezegd over de verdeling van de PTT-routes over de districten. In figuur 2 (zie ommezijde) wordt geprobeerd aan te geven hoe het staat met het aantal routes per district. Van links naar rechts wordt voor Districten 1 tot en met 19 de respons gegeven (cijfers op de x-as). Dit is het percentage tellers dat op het ontvangen van een formulier reageert door inderdaad te gaan tellen. Daarnaast is ook aangegeven hoeveel routes ooit in het district geteld zijn ("ooit uitgegeven"). District 11 (Veluwe) kent de beste respons terwijl District 17 (Noord-Limburg) het meest ongunstig afsteekt. De verschillen in aantallen routes tussen de districten zijn opvallend groot. In de toekomst zal, meer dan tot nu toe het geval was, geprobeerd worden om via bemiddeling van de Districtscoördinatoren tot een meer evenwichtige verdeling van PTT-routes te komen.

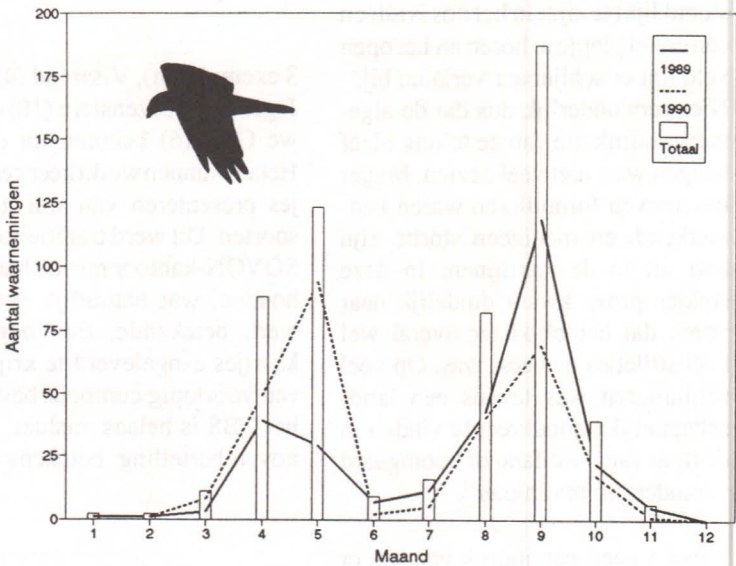
Visarenden in het BSP-niet broedvogels

Het Bijzondere Soorten Project niet broedvogels draait goed. De waarnemingen komen in onverminderd tempo binnen. Op een recente bijeenkomst van de coördinatoren van dit project bleek bovendien dat er van een grote groep waarnemers, de Dutch Birding Association (DBA) nu pas veel waarnemingen binnen beginnen te komen. Dat kan nog een aardige versterking van het bestand opleveren.

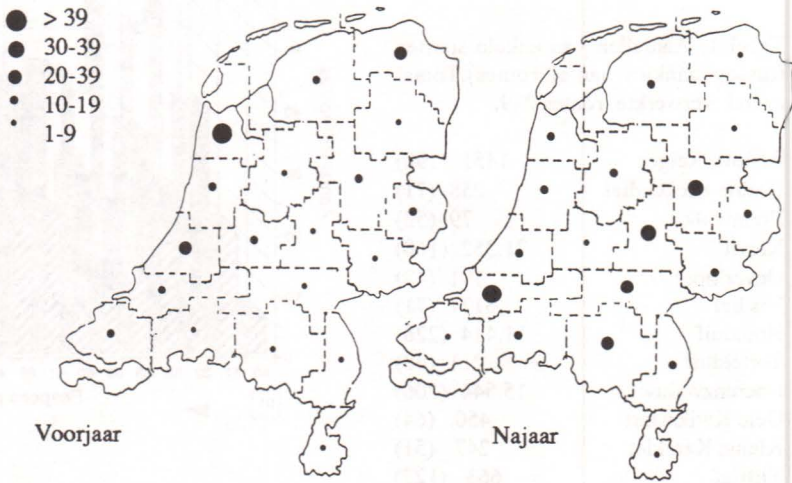
Naar aanleiding van de meldingen van Visarenden in het PTT-project is ook in het BSP-niet broedvogel-

bestand eens naar de aantallen van deze soort gekeken. Daarbij zijn de waarnemingen van 1991 vooralsnog weggelaten, omdat dit jaar nog verre van compleet is.

In totaal gaat het om 565 waarnemingen (278 in 1989 en 287 in 1990). Het verschil tussen de twee jaren lijkt gering, maar wanneer we naar het aantalsverloop binnen deze jaren kijken blijken er wel degelijk verschillen te zijn. Beide jaren geven het typische tweetoppige verloop van een doortrekker te zien. In 1989 was de voorjaarspiek echter lager dan de najaarspiek terwijl dit in 1990 andersom was

Figuur 1. Aantal Visarenden per maand.

Figuur 2. Aantal Visarenden per district.